

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ (ΕΝΗΛΙΚΕΣ)

Κωδικός έργου: CY/2019/ΑΜΙΦ/SO2.NO2.1.1/3

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΠΕΔΟ Α1 - Στοιχειώδης γνώση

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ●

ΠΡΟΟΔΟΣ ●

ΕΥΗΜΕΡΙΑ

Επίπεδο A1 – Στοιχειώδης γνώση

Αναλυτικό πρόγραμμα

Γενικός Εκπαιδευτικός στόχος

Στο επίπεδο αυτό αναμένεται ότι ο μαθητής θα αναπτύξει και θα καλλιεργήσει τις τέσσερις επικοινωνιακές δεξιότητες, δηλαδή την κατανόηση και παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου. Θα πρέπει, όμως, να σημειώσουμε και τα εξής:

1) Οι τέσσερις βασικές δεξιότητες αλληλοσυμπληρώνονται και δεν μπορούν να θεωρηθούν ανεξάρτητες μεταξύ τους, καθώς, ειδικά σε συνθήκες αξιολόγησης, η κατανόηση –πράξη από μόνη της εσωτερική και σιωπηρή– αποδεικνύεται με δραστηριότητες παραγωγής (ο μαθητής καλείται να ανακαλέσει κάτι που άκουσε ή να απομονώσει και να χρησιμοποιήσει κάποιες πληροφορίες), ενώ οι παραγωγικές δραστηριότητες βασίζονται στην κατανόηση.

2) Η έμφαση στο επίπεδο αυτό και ιδιαίτερα για το συγκεκριμένο μαθητικό κοινό (μετανάστες, πρόσφυγες, αιτητές ασύλου) δίνεται κατά κύριο λόγο στην προφορική επικοινωνία. Ωστόσο, και ο γραπτός λόγος σήμερα, με τη μορφή του «προφορικού» γραπτού λόγου που παίρνει στα σύγχρονα μέσα επικοινωνίας (ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, γραπτά μηνύματα κινητής τηλεφωνίας), αλλά και σε επίπεδο τυπικών συντακτικών δομών και λεξιλογίου που απαντούν σε κείμενα και έντυπα με τα οποία έρχεται πολύ σύντομα σε επαφή ο μαθητής του προγράμματος, διεκδικεί ισότιμη θέση στη γλωσσική διδασκαλία, καθιστώντας αναγκαία την ισομερή ανάπτυξη και των τεσσάρων δεξιοτήτων. Ας σημειωθεί εδώ ότι οι παραγωγικές δραστηριότητες είναι πάντοτε, στα αρχικά κυρίως επίπεδα, αυτές που περιέχουν περισσότερες δυσκολίες και απαιτούν τη μεγαλύτερη προσπάθεια.

Ειδικό Εκπαιδευτικό στόχοι

Ο μαθητής που ολοκληρώνει το επίπεδο A1 αναμένεται να μπορεί να κατανοεί και να χρησιμοποιεί οικείες καθημερινές εκφράσεις και ορισμένες πολύ βασικές εκφράσεις για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένων αναγκών. Πρέπει να μπορεί να συστηθεί και να συστήνει άλλους, να ζητά και να δίνει προσωπικές πληροφορίες (όπως από πού είναι, πού μένει, αν εργάζεται και πού). Πρέπει να είναι σε θέση να συζητάει με απλό τρόπο υπό την προϋπόθεση ότι ο συνομιλητής του μιλάει αργά και καθαρά και είναι διατεθειμένος να βοηθήσει.

Ο μαθητής πρέπει να είναι σε θέση να ανταλλάσσει πληροφορίες για τον εαυτό του και για οικεία του πρόσωπα, να ανταποκρίνεται σε βασικές καθημερινές ανάγκες (διακίνηση στην πόλη και χρήση μέσων μεταφοράς, αγορά αγαθών και βασικών υπηρεσιών), να δημιουργεί και να διατηρεί κοινωνικές και επαγγελματικές επαφές (συστάσεις, προσκλήσεις, ψυχαγωγία). Ο μαθητής αυτού του επιπέδου θα πρέπει να μπορεί κατά κύριο λόγο να επικοινωνήσει προφορικά κυρίως σε διαπροσωπικές επαφές, αλλά και σ' αυτές στις οποίες απαιτείται η χρήση τηλεφώνου ή των μέσων μαζικής επικοινωνίας (ίντερνετ, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, μέσα κοινωνικής δικτύωσης).

Κατά δεύτερο λόγο, όπου χρειάζεται, πρέπει να κατανοεί την ουσία ή/και σχετικές λεπτομέρειες κειμένων γραμμένων σε πολύ απλή και σαφή γλώσσα και να μπορεί και ο ίδιος να εκφράζεται με ανάλογο τρόπο γραπτά.

Κατανόηση γραπτού λόγου

Ο μαθητής αυτού του επιπέδου πρέπει να μπορεί να αναγνωρίζει τα γράμματα του αλφαβήτου, κεφαλαία και μικρά, καθώς και λέξεις και στοιχειώδεις φράσεις. Επίσης, πρέπει να αναγνωρίζει και να διαβάζει οδικά σήματα και πινακίδες της τροχαίας, ονόματα χωρών, πόλεων και δρόμων, ονόματα και είδη καταστημάτων (π.χ. φούρνος, ζαχαροπλαστείο), ονόματα ειδών στα καταστήματα, ετικέτες βασικών ειδών στο σουπερμάρκετ. Πρέπει επίσης να μπορεί να κατανοεί την ουσία και να συλλέγει τις πληροφορίες που τον αφορούν από σημειώματα (έντυπα ή καλογραμμένα χειρόγραφα), δρομολόγια, τηλεφωνικούς καταλόγους, λογαριασμούς, αποδείξεις, ανακοινώσεις και ειδοποιήσεις.

Με τη βοήθεια στρατηγικών ανάγνωσης και κατανόησης ο μαθητής θα πρέπει να είναι σε θέση να κατανοεί το γενικό νόημα ενός απλού κειμένου, μιας φιλικής επιστολής ή μιας κάρτας και να μαντεύει τη σημασία κάποιων άγνωστων λέξεων από τα συμφραζόμενα, με την προϋπόθεση ότι έχει στη διάθεσή του επαρκή χρόνο, ώστε να μπορεί να επανέλθει και να ξαναδιαβάσει ό,τι του δημιουργεί πρόβλημα. Ο μαθητής, τέλος, πρέπει να είναι σε θέση να παρακολουθεί την εξέλιξη μιας σύντομης και απλής ιστορίας και να μπορεί να ακολουθεί σύντομες οδηγίες γραμμένες σε απλή γλώσσα, ιδιαίτερα αν υπάρχει οπτική υποστήριξη (π.χ. εικονογραφημένες οδηγίες για χρήση αντικειμένων, χάρτες κ.λπ.).

Κατανόηση προφορικού λόγου

Ο μαθητής θα πρέπει να είναι σε θέση να διακρίνει ως ακροατής λέξεις, εκφράσεις και προτάσεις που αφορούν τον ίδιο και οικεία του πρόσωπα. Θα πρέπει να μπορεί να αναγνωρίζει πολύ βασικές πληροφορίες σε δημόσιες ανακοινώσεις (σε σταθμούς λεωφορείων, αεροδρόμια κ.λπ.), να μπορεί να κατανοήσει οδηγίες και να ακολουθήσει σύντομες, απλές κατευθύνσεις. Η κατανόηση σε αυτό το επίπεδο εξαρτάται πολύ από τις συνθήκες επικοινωνίας. Ο λόγος που ακούει ο μαθητής θα

πρέπει να είναι αργός και καθαρός. Αν πρόκειται για ζωντανή ακρόαση, θα πρέπει να υπάρχουν παύσεις, επαναλήψεις, επαναδιατυπώσεις, όπου χρειάζεται. Αν πρόκειται για ηχογραφημένο λόγο, το επίπεδο θορύβου και εξωτερικών παρεμβολών θα πρέπει να είναι χαμηλό. Σε κάθε περίπτωση ιδιαίτερα σημαντική για την κατανόηση είναι η χρήση οπτικών μέσων (εικόνων, χαρτών, σχεδίων κ.λπ.)

Ιδιαίτερα σημαντικές στο επίπεδο αυτό είναι οι στρατηγικές κατανόησης, οι οποίες βοηθούν τον μαθητή να εντοπίζει το βασικό νόημα όσων ακούει, ακόμη κι όταν δεν κατέχει πλήρως τη γραμματική και το λεξιλόγιο που χρησιμοποιείται.

Παραγωγή γραπτού λόγου

Ο μαθητής του Α1 πρέπει να είναι σε θέση να σχηματίζει σύντομες προτάσεις με απλή δομή και να χρησιμοποιεί σωστά τα βασικά σημεία στίξης (τελεία, κόμμα, ερωτηματικό, θαυμαστικό). Θα πρέπει να μπορεί να αντιγράψει ένα γραπτό κείμενο, να γράφει απλές προτάσεις για να περιγράψει τον εαυτό του, τον τόπο διαμονής του, το επάγγελμά του. Θα πρέπει, τέλος, να μπορεί να γράψει μια απλή φιλική κάρτα, να συμπληρώσει τα στοιχεία του σε απλές αιτήσεις και έντυπα και να γράφει απλά σημειώματα και μηνύματα.

Παραγωγή προφορικού λόγου

Ο μαθητής πρέπει να είναι σε θέση να παράγει απλές προτάσεις για να περιγράψει και να ανταλλάξει πληροφορίες για τον εαυτό του και άτομα που γνωρίζει, καθώς και να θέτει ερωτήσεις και να δίνει απαντήσεις για οικεία ζητήματα.

Σε συνθήκες διάδρασης, θα πρέπει να μπορεί να κάνει συστάσεις, να χρησιμοποιεί στοιχειώδεις εκφράσεις χαιρετισμού και αποχαιρετισμού, να διατυπώνει ερωτήσεις και να δίνει άμεσες και απλές απαντήσεις, ενδεχομένως με παύσεις.

Ωστόσο, η απόδοση του μαθητή στον προφορικό λόγο σε αυτό το επίπεδο εξαρτάται σημαντικά από τη διάθεση του συνομιλητή για βοήθεια και επαναδιατύπωση εκεί όπου είναι αναγκαίο.

Λεξιλόγιο

Ο μαθητής αυτού του επιπέδου διαθέτει στοιχειώδεις λεξιλόγιο για τις περιστάσεις του καθημερινού βίου που περιγράφονται αναλυτικά παρακάτω. Η δυνατότητα χρήσης άγνωστου λεξιλογίου χωρίς να έχει αυτοματοποιηθεί με την εξάσκηση είναι σχετικά χαμηλή. Είναι προτιμότερο να διδάσκονται συνδυασμοί λέξεων και φράσεων.

Γραμματική

Στο επίπεδο αυτό ο γραμματικός έλεγχος είναι περιορισμένος. Εντούτοις σε απλές δομές πρέπει να εκφέρεται σωστά το ονοματικό και ρηματικό μέρος, ώστε να αποφεύγεται η παρανόηση. Ενδείκνυται γι' αυτό η αυτοματοποίηση των γραμματικών δομών σε φράσεις.

Φωνητική

Ο υποψήφιος σ' αυτό το επίπεδο πρέπει να αναγνωρίζει και να χρησιμοποιεί όλους τους φθόγγους, τα γράμματα, τα δίψηφα φωνήεντα και σύμφωνα, τον τονισμό των λέξεων. Πρέπει να είναι σε θέση να αρθρώνει ακόμη και λιγότερο γνωστές ή άγνωστες λέξεις. Ωστόσο, αναμένεται να προφέρει αργά και με λάθη, με επιρροές συχνά από τη μητρική ή άλλη γλώσσα.

Πιο κάτω παρουσιάζονται αναλυτικά οι επικοινωνιακοί στόχοι, τα γραμματικά φαινόμενα και το λεξιλόγιο ανά θεματική ενότητα.

Θεματικές ενότητες	Επικοινωνιακοί στόχοι	Γραμματική	Λεξιλόγιο
Εισαγωγή (18 ώρες)	<ul style="list-style-type: none"> - Γνωριμία – συστάσεις – χαιρετισμοί (μόνο προφορικός λόγος) - Μαθαίνω βασικό, χρήσιμο λεξιλόγιο (μόνο προφορικός λόγος) - Εξοικειώνομαι με το ελληνικό σύστημα γραφής - Μαθαίνω το ελληνικό αλφάβητο - Μαθαίνω να προφέρω, να διαβάζω, να γράφω και να τονίζω - Εξοικειώνομαι με το περιβάλλον μου (Φωτογραφίζω επιγραφές στον δρόμο ή στη γειτονιά μου και τις διαβάζω στην τάξη) - Γράφω το όνομά μου στα ελληνικά - Αντιγράφω μικρά κείμενα 	<ul style="list-style-type: none"> - Ρήμα είμαι και προσωπική αντωνυμία (Εγώ είμαι ο / η... Εσύ ποιος είσαι; Ποιος είναι αυτός; Ποια είναι αυτή; Είναι ο / η... Τι είναι αυτό; Αυτό είναι διαβατήριο / βιβλίο / τσάντα / τετράδιο / στιλό / μολύβι / νερό 	<ul style="list-style-type: none"> - Με λένε... Εσένα πώς σε λένε; Από 'δω ο / η ... Χαίρω πολύ! - Είμαι από ... Εσύ από πού είσαι; - Πού μένεις τώρα; Μένω στον / στην / στο... - Γεια σου, τι κάνεις; Πολύ καλά / καλά, εσύ; Κι εγώ καλά / Ε, έτσι κι έτσι. - Καλημέρα, καλησπέρα, καλό μεσημέρι, καλό απόγευμα, καλό βράδυ, καληνύχτα. - Ευχαριστώ / παρακαλώ, συγγνώμη, ναι, όχι - Το επάγγελμά μου (Τι δουλειά κάνεις; Είμαι οικοδόμος / φούρναρης / γιατρός / δικηγόρος / υδραυλικός / ηλεκτρολόγος / δάσκαλος / Δουλεύω σε γραφείο / φούρνο / σε μια εταιρεία / στο νοσοκομείο

Θεματικές ενότητες	Επικοινωνιακοί στόχοι	Γραμματική	Λεξιλόγιο
1. Εγώ και οι άλλοι (18 ώρες)	<ul style="list-style-type: none"> - Χαιρετώ, συστήνομαι - Μιλώ και γράφω για τον εαυτό μου και τους άλλους (πώς με λένε, από πού είμαι, πού μένω, πόσον καιρό είμαι στην Κύπρο, ποια είναι η διεύθυνση και το τηλέφωνό μου, ποια είναι η εθνικότητά μου, τι γλώσσα/ γλώσσες μιλάω, ποιο είναι το επάγγελμά μου, πού δουλεύω, τι και πού σπουδάζω, ποια είναι η οικογενειακή μου κατάσταση, τι μου αρέσει, τι δεν μου αρέσει) - Μιλώ για την οικογένειά μου - Ζητώ προσωπικές πληροφορίες από άλλους - Γράφω τα στοιχεία μου σε μια ιστοσελίδα στο ίντερνετ ή σε ένα έντυπο 	<ul style="list-style-type: none"> - βοηθητικό ρήμα <i>είμαι</i> - προσωπική αντωνυμία (δυνατός/ αδύνατος τύπος) - διάκριση συζυγιών/ ενεστώτας ρημάτων A και B1 συζυγίας (<i>μένω, μιλάω</i>) - γένη ουσιαστικών ενικός αριθμός (-ος, -ας, -ης/ -η, -α/ -ο, -ι, -μα) - οριστικό άρθρο - άρνηση – ερώτηση 	<ul style="list-style-type: none"> - χαιρετισμοί (για σάς, καλημέρα, καλησπέρα,...) - βασικό λεξιλόγιο για χώρες, εθνικότητες, γλώσσες (μαθαίνουν τις δικές τους και των άλλων μαθητών της τάξης) - βασικό λεξιλόγιο για επαγγέλματα (μαθαίνουν τα δικά τους και των άλλων μαθητών της τάξης) - βασικό λεξιλόγιο για οικογενειακή κατάσταση (παντρεμένος/ ελεύθερος, με/ χωρίς παιδιά) και οικογένεια (πατέρας, μητέρα, αδέρφια, αδερφός, αδερφή, παιδιά, κόρη, γιος, παππούς, γιαγιά) - Πόσον καιρό είσαι στην Κύπρο; - Είμαι στην Κύπρο ένα χρόνο/ δύο χρόνια/ έξι μήνες/ από το 2010 - Μου αρέσει/ Δε μου αρέσει (ο/ η/ το... ή να + ρήμα) - Ο αγαπημένος μου.../ Η αγαπημένη μου.../ Το αγαπημένο μου... είναι ... - Αριθμητικά 1-20

Θεματικές ενότητες	Επικοινωνιακοί στόχοι	Γραμματική	Λεξιλόγιο
2. Μετακινήσεις (21 ώρες)	<ul style="list-style-type: none"> - Μαθαίνω για τα μέσα μεταφοράς - Ρωτάω για δρομολόγια - Αγοράζω εισιτήριο - Μετακινούμαι στην πόλη - Ζητάω και δίνω οδηγίες μετακίνησης - Μαθαίνω να λέω την ώρα - Μαθαίνω τις μέρες της εβδομάδας - Μαθαίνω να χρησιμοποιώ βασικούς τύπους ευγενείας (συγνώμη, με συγχωρείτε, μήπως ξέρετε..., πληθυντικό ευγενείας) - Μαθαίνω σχετικές ευχές (Καλό ταξίδι! Καλό δρόμο! Καλώς ήρθες/ήρθατε! Καλώς σας βρήκα/βρήκαμε!) 	<ul style="list-style-type: none"> - ονομαστική - αιτιατική (ενικός αριθμός) - προθέσεις (με, σε, για, από) - τοπικά επιρρήματα (κοντά, δίπλα, μακριά, μπροστά, πίσω, απέναντι, δεξιά, αριστερά) - ρήματα Β2 συζυγίας (ζω, οδηγώ) και ρήματα σε -ομαι (έρχομαι, βρίσκομαι) 	<ul style="list-style-type: none"> - μέσα μεταφοράς - μέρες εβδομάδας - διαστήματα ημέρας (πρωί, μεσημέρι, απόγευμα, βράδυ) - ώρα - αριθμητικά 21-100
3. Συναλλαγές Ψώνια (21 ώρες)	<ul style="list-style-type: none"> - Ψωνίζω στο περίπτερο, στη λαϊκή, στον φούρνο, στο σουπερμάρκετ, σε ένα κατάστημα ρούχων - Μαθαίνω τα ονόματα των προϊόντων: ψιλικά, φρούτα – λαχανικά, ψωμί και είδη φούρνου, τρόφιμα, απορρυπαντικά, ρούχα κ.λπ. - Διαβάζω ετικέτες προϊόντων - Κάνω λίστες με ψώνια - Ζητάω κάτι σε ένα μαγαζί, ρωτάω για την τιμή, μιλάω για ποσότητα, εκφράζω ευχαρίστηση ή δυσαρέσκεια - Χρησιμοποιώ βασικούς τύπους ευγενείας (ευχαριστώ, παρακαλώ, συγνώμη, με συγχωρείτε, θα ήθελα, μήπως...;), πληθυντικό ευγενείας) - Σχετική ευχή (Με γεια!) 	<ul style="list-style-type: none"> - πληθυντικός ουσιαστικών - αόριστο άρθρο ένας, μία, ένα (ονομαστική – αιτιατική) - ερωτηματική αντωνυμία Πόσος; Πόση; Πόσο; - επίθετα σε -ος, -η, -ο, -ος, -α, -ο και -ός, -ιά, -ό 	<ul style="list-style-type: none"> - αγορά (ψιλικά, φρούτα – λαχανικά, τρόφιμα, προϊόντα σουπερμάρκετ, ρούχα) - χρώματα - αριθμητικά 101 – 1000

Θεματικές ενότητες	Επικοινωνιακοί στόχοι	Γραμματική	Λεξιλόγιο
4. Καθημερινή ζωή Ελεύθερος χρόνος Ψυχαγωγία (21 ώρες)	<ul style="list-style-type: none"> - Μιλώ για το καθημερινό μου πρόγραμμα και τις ασχολίες μου - Λέω τι κάνω στον ελεύθερο χρόνο μου, μιλώ για τις συνήθειές μου - Λέω τι μου αρέσει να κάνω, πώς μου αρέσει να διασκεδάζω - Μαθαίνω τους μήνες - Προτείνω σε έναν φίλο/μία φίλη να κάνουμε κάτι μαζί, κανονίζω μια έξοδο στο σινεμά, στο θέατρο, στην ταβέρνα, κάνω μία κράτηση σε εστιατόριο, κλείνω θέση για μια παράσταση - Διαβάζω και καταλαβαίνω τις βασικές πληροφορίες για μια ταινία, μια θεατρική παράσταση, ένα εστιατόριο (τι ώρα αρχίζει η προβολή/παράσταση, πού είναι ο χώρος, πόσο κοστίζει το εισιτήριο) - Σχετικές ευχές (<i>Καλή διασκέδαση! Καλά να περάσεις! / Καλά να περάσετε!</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> - ρήματα <i>τρώω, ακούω, λέω, πάω</i> - ρήματα σε <i>-άμαι</i> (<i>κοιμάμαι, θυμάμαι, φοβάμαι, λυπάμαι</i>) - επιρρήματα συχνότητας - αιτιατική του χρόνου (τη Δευτέρα, το Σαββατοκύριακο, το καλοκαίρι, τον Ιούλιο, το πρωί, το βράδυ...) 	<ul style="list-style-type: none"> - καθημερινές δραστηριότητες - σπορ, χόμπι - το μαγικό ρήμα <i>κάνω</i> - φαγητό - διασκέδαση - αριθμητικά 1001 – 10000

***

Για το αναλυτικό πρόγραμμα του Α1 χρησιμοποιήθηκαν:

1. Ρουσουλιώτη Θ., Παναγιωτίδου Β., *Μοντέλα αναλυτικών προγραμμάτων για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας*, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, Θεσσαλονίκη 2015.
2. Τα αναλυτικά προγράμματα του Α1 του Σχολείου Ελληνικής Γλώσσας του Παν/μίου Κύπρου και του Σχολείου Νέας Ελληνικής του Αριστοτέλειου Παν/μίου Θεσσαλονίκης.
3. *Οδυσσέας, Εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας*, εκπαίδευση των μεταναστών στην ελληνική γλώσσα, την ελληνική ιστορία και τον ελληνικό πολιτισμό, Κέντρο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων.